

Олександр Антонович Кошиць (1875–1944)

Персональна бібліографічна пам'ятка до 140-річчя від дня народження

12 вересня – 140 років від дня народження Олександра Антоновича Кошиця, кандидата богослов'я, одного з фундаторів української професійної музичної школи, геніального українського хорового диригента, видатного українського композитора, науковця, музикознавця.

Народився О. Кошиць на Київщині 1875 р. (в селі Ромашки Миронівського району) у сім'ї священика. В 1901 р. він закінчив Київську духовну академію, після закінчення якої деякий час викладав у гімназіях Ставрополя і Тифліса, у 1910 – музично-драматичну школу М. Лисенка, в якій теж згодом викладав. Збирав і записував козацькі пісні на Кубані, які потім опублікував у збірці "500 кубанських народних пісень". У 1906–1910 рр. навчався в музично-драматичній школі М. Лисенка. Викладав співи у школах Києва, керував студентськими хорами у Київському університеті та в інших навчальних закладах міста. З 1913 – керівник хору Вищих жіночих курсів і викладач Київської консерваторії, у 1912–1916 рр. – хормейстер, пізніше диригент театру М. Садовського, а в 1916–1917 рр. – хормейстер і диригент Київської опери.

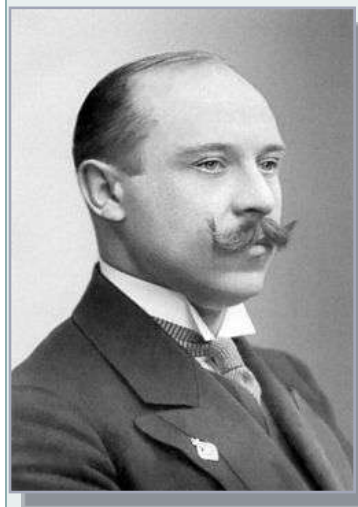
Відомо, що на початку ХХ ст. про існування України як держави у світі мало хто знав. Їй потрібна була вагома презентація, і тому в 1919 році за дорученням голови Директорії Симона Петлюри та Міністерства освіти Української Народної Республіки з метою показати світові, що є така держава – Україна, український народ, О. Кошиць терміново організовує Українську республіканську капелу і того ж року виїжджає у велике гастрольне турне по країнах Європи, а потім – Північної та Південної Америки. З того часу і почалася слава маловідомого досі диригента, слава української пісні, а слухачі цих континентів схилили свої голови перед новою мистецькою одиницею, завоювавши найсуворіших критиків світу.

Сам Олександр Кошиць полонив усіх не тільки своєю музикальністю, а й дуже цікавою високоосвіченою особистістю, як історик і етнограф відзначався колосальною ерудицією та пам'яттю. Був знаменитим промовцем, веселим, дотепним, темпераментним і дуже чутливим. Виходив на сцену бадьоро, елегантно, з усмішкою, і кожного разу пісні під його диригуванням звучали по новому, хористи мусили його розуміти і підкорятися. Репертуар капели складався з українських народних пісень в обробці О. Кошиця, М. Лисенка, М. Леонтовича, К. Стеценка та інших композиторів.

Повернутися в Україну О. Кошицю разом з хором не вдалося. З 1926 р. Олександр Кошиць проживав у США і Канаді. Тут він займався педагогічною діяльністю.

О. Кошиць – автор мемуарів "Спогади" (1948) і "З піснею через світ" (1952).

Помер О. Кошиць в 1944 р. і похований у Вінніпезі (Канада).

1. Кошиць О. Повернення із небуття : [Записування пісень на Кубанщині, 1903–1905 pp.] / О. Кошиць // Культура і життя. – 1993. – 6 листоп. ; 20 листоп.
2. Кошиць О. Про українську пісню й музику / О. Кошиць. - [2-е вид.]. - Нью-Йорк : Наша Батьківщина, 1970. - 48 с. : іл.

85.31(4УКР)

К 76

3. Кошиць О. Хоровий спів в Україні / О. Кошиць // Культура і життя. – 1995. – 9 серп.

* * *

4. Бурбан В. «Співай, Україно, співай, щебетушко!» : [про О. Кошиця] / В. Бурбан // Сільські вісті. – 2005. – 13 верес.
5. Головащенко М. Визначна праця Олександра Кошиця / М. Головащенко // Нар. творчість та етнографія. – 1999. – № 1. – С. 38–39.
6. Головащенко М. Олександр Кошиць і його хор як вісник світової слави української пісні / М. Головащенко // Нар. творчість та етнографія. – 2004. – № 4. – С. 80–84.
7. Головащенко М. На вершині світової слави / М. Головащенко // Укр. форум. – 2000. – 21-28 груд.
8. Головащенко М. Світова слава лицаря української пісні / М. Головащенко // Пам'ять століть. - 2009. - № 1/2. - С. 142-149.
9. Головащенко М. «... Стою перед чимось чарівним і просто надприродним : [про О. Кошиця] / М. Головащенко // Освіта. – 2000. – 15–22 листоп.
10. Граб У. Олександр Кошиць в епістолярному дуеті Павла Маценка та Мирослава Антоновича [Електронний ресурс] / У. Граб. – Режим доступу : <http://sm.etnolog.org.ua/zmist/2013/3-4/150.pdf> . – 03.09.15. – Назва з екрану.
11. Грищенко Т. Олександр Кошиць – диригент і педагог / Т. Грищенко // Мистецтво та освіта. – 1997. – № 2. – С. 61–64.
12. Грищенко Т. Формування національних засад музично-естетичного виховання в гімназіях : Педагогічна діяльність М. Лисенка, К. Стеценка, О. Кошиця / Т. Грищенко // Рідна шк. – 2000. – № 1. – С. 56–59.
13. Загайкевич М. Мистецькі паралелі: велич і парадокси долі Олександра Кошиця та Василя Авраменка / М. Загайкевич // Студії мистецтвознавчі. - 2010. - № 3. - С. 34-40.
14. Зорівчак Г. Ф. "Є люди, мов зорі..." : [про Олександра Кошиця] / Г. Ф. Зорівчак, С. М. Літвінова // Історія в шк. - 2008. - № 11/12. - С. 28-30.
15. Корнішева Т. Л. Становлення професійних засад хорового диригування в Україні [Електронний ресурс] / Т. Л. Корнішева // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зап. – Рівне, 2012. - Вип. 18(1). - С. 102-105. - Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uk_msshr_2012_18\(1\)_24.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uk_msshr_2012_18(1)_24.pdf) . – 02.09.15. – Назва з екрану. – Є відом. про О. Кошиця.
16. Костюк Н. О. Діяльність регентів у царині богослужбово-музичної культури України початку ХХ століття [Електронний ресурс] / Н. О. Костюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. – Тернопіль, 2012. - № 2. - С. 121-129. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/NZTNPUm_2012_2_22.pdf . – 02.09.15. – Назва з екрану. – О. Кошиць і богослужбове мистецтво.

- 17.Лащенко А. Олександр Кошиць повертається / А. Лащенко // Музика. – 2006. – №1. – С. 4–7.
- 18.Лащенко І. Українське хорове мистецтво ХХ століття (з публікацій попередніх років) [Електронний ресурс] / І. Лащенко // Мистецтвознавство України : зб. наук. ст. / Донец. держ. муз. акад. ім. С. С. Прокоф'єва, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Донецьк, 2009. - Вип. 10. - С. 71-75. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mysu_2009_10_12.pdf . – 02.09.15. – Назва з екрану. – Є відом. про О. Кошиця.
- 19.Лист из Америки О. Кошиця / передм. М. Головащенко // Музика. – 1991. – № 1. – С. 20–22.
- 20.Малаков Д. Де жив О. Кошиць / Д. Малаков // Літ. Україна. – 1992. – 13 лют.
- 21.Савчук Г. Духовний вогонь майстра / Г. Савчук // Сім'я. – 2000. – № 4/5. – С. 18.
- 22.Смоляк О. С. Гастролі української республіканської капели за кордоном у 1919–1920 роках (за матеріалами «Спогадів...» Миколи Чайковського) [Електронний ресурс] / О. С. Смоляк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. – Тернопіль, 2014. - № 1. - С. 76-82. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/NZTNPUM_2014_1_14.pdf . – 02.09.15. – Назва з екрану. – Зроблено опис гастрольної поїздки Української республіканської капели під керівництвом О. Кошиця за кордон у 1919–1920 роках.
- 23.Уманець В. Життя і доля Олександра Кошиця / В. Умаець // Київ. – 1991. – № 9. – С. 158–161.
- 24.Чекан О. Вразлива душа / О. Чекан // Літ. Україна. – 2001. – 27 груд. – С. 4.
- 25.Чернецький Є. Кошиці : [про рід О. Кошиця] / Є. Чернецький // День. – 2013. – 14 черв.
- 26.Шевчук О. Епістолярій Олександра Кошиця / О. Шевчук // Укр. культура. – 1999. – № 6. – С. 30.
- 27.Шевчук О. Натхненний гімн вічній красі та силі української пісні і музики : [про книгу О. Кошиця «Про українську пісню й музику»] / О. Шевчук // Нар. творчість та етнографія. – 1999. – № 1. – С. 47–54.
- 28.Шестаков А. Олександр Кошиць: дипломатія високого мистецтва / А. Шестаков // Україна молода. – 2010. – 11 верес.
- 29.Щербаківський В. Життя і діяльність Олександра Антоновича Кошиця : фрагменти / В. Щербаківський // Пам'ятки України: історія та культура. - 2007. - № 4. - С. 224-240.

Олександр Антонович Кошиць (1875-1944) [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. пам'ятка до 140-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2015. - (Творчі портрети українських композиторів ; вип. 14). - Бібліогр.: 29 назв.

Подано основні віхи життєпису і творчості українського композитора О. Кошиця.

Рекомендовано книги, статті у продовжуваних, періодичних виданнях та електронні ресурси, які висвітлюють життєвий і творчий шлях діяча.

Адресовано студентам та викладачам Інституту мистецтв, всім шанувальникам музичного мистецтва.

ББК 85я1